

BEBERAPA kulit cangkerang sifut darat Hawaii yang dikumpul oleh seorang penduduk di Oahu, Hawaii.

HADFIELD

SISCHO

Perginya sifut Achatinella apexfulva yang sepi

Seekor sifut darat Hawaii spesies Achatinella apexfulva akhirnya pupus selepas satu-satunya haiwan bercangkerang tunggal bernama George mati pada usia 14 tahun.

Sumber: MOHAMMAD SHAHEMY AZMI

PADA tahun 1787, seorang pengembara dari England, Kapten George Dixon telah mendarat di sebuah tempat bernama Oahu yang terletak di kepulauan Hawaii.

Setibanya di sana, pengembara tersebut telah disambut oleh penduduk tempatan dan diberikan kalungan berupa beberapa kulit sifut darat yang cantik dan berwarna-warni.

Menurut laporan National Geographic, pada waktu itu, kepulauan Hawaii dihuni oleh berpuluhan-puluhan ekor sifut darat. Dikatakan bahawa, untuk mengumpul 10,000 ekor sifut pokok dalam masa satu hari cukup mudah kerana ia boleh di dapat di mana-mana

sahaja.

Selain itu, pulau yang terletak di tengah-tengah Lautan Pasifik itu dikatakan tidak mempunyai cacing tanah asli. Maka, sifut darat telah menjadi agen untuk mengurai bahan organik di sebahagian besar kawasan di Hawaii.

Selepas beberapa dekad, bilangan sifut darat daripada spesies Achatinella apexfulva itu semakin berkurban, malah kian diancam kepususan.

Bilangan sifut tropika yang hanya boleh ditemui di Hawaii itu semakin merosot disebabkan oleh faktor serangan pemangsa seperti tikus dan bengkarung Jackson yang dibawa masuk oleh orang asli Kenya ke pulau tersebut untuk dijadikan haiwan peliharaan.

Keadaan menjadi bertambah buruk apabila sejenis sifut kanibal dikenali sebagai rosy wolfsnail daripada keluarga Spiraxidae telah dibawa masuk dari Florida, Amerika Syarikat ke Hawaii pada sekitar tahun 1950-an untuk mengawal populasi serangga perosak yang memakan tanaman penduduk.

Sedar dengan apa yang berlaku, seorang ahli biologi invertebrata mula melahirkan kebimbangan selepas melihat spesies sifut istimewa itu semakin jarang ditemui.

Bagi mengelak spesies sifut darat itu daripada lenyap di muka bumi, para saintis yang diketuai oleh ahli biologi hidupan liar tempatan, David Sischo telah membawa 10 ekor sifut Achatinella apexfulva itu ke sebuah makmal di

Universiti Hawaii dalam cubaan untuk membiakkannya ada tahun 1997.

Bagaimanapun, usaha untuk memulihara sifut tersebut gagal apabila kesemua induk dan anak sifut itu mati beberapa tahun kemudian kecuali seekor sahaja sifut yang diberi nama George.

Kehidupan sunyi

Kematian misteri itu hanyalah permulaan dalam membicarakan tentang tanggungjawab manusia terhadap memulihara alam sekitar yang telah memberi kesan terhadap kehancuran populasi sifut di Hawaii.

Sebagai satu-satunya spesies sifut Achatinella apexfulva tunggal yang masih bertahan, George dianggap cukup istimewa. Spesies terakhir sifut Achatinella apexfulva yang menetas sekitar tahun 2000 itu bagaimanapun terpaksa menjalani kehidupan yang sangat sunyi.

"George hidup bersendirian di dalam sebuah kurungan di makmal sifut di Kailua, Hawaii bersama 30 spesies sifut hampir pupus lain," ujar Sischo.

Namun, segala-galanya kini telah berakhir. Satu-satunya spesies sifut darat yang hanya boleh ditemui di Hawaii itu akhirnya mati, selepas 14 tahun menjalani kehidupan sunyi di dalam makmal.

George dilaporkan mati semasa sambutan tahun baru lalu pada usia 14 tahun kerana telah dianggap terlalu tua bagi meneruskan kehidupan bagi jangka hayat sifut. Kematian George telah disahkan Jabatan Tanah dan Sumber Alam Semula Jadi Hawaii.

Menurut Sischo, sepanjang hayat sifut itu di dalam kurungan, George

lebih gemar bersendirian dan sangat jarang dilihat keluar daripada cangkerangnya.

Sama seperti George, sifut merupakan sejenis haiwan yang bersifat hermafrodit iaitu mempunyai kedua-dua organ pembiakan jantan dan betina.

"Bagaimanapun, sifut daripada spesies Achatinella apexfulva seperti George tidak dapat memamerkan jantinnya tanpa pasangan."

"Oleh sebab itu, George tidak dapat mengawan dan membiak kerana ia satu-satunya sifut Achatinella apexfulva yang tinggal, sekali gus menyebabkan spesiesnya pupus," ujarnya.

Kura-kura terakhir

Berdasarkan kajian yang dijalankan penelidik, sifut Achatinella apexfulva mempunyai tempoh usia 'remaja' yang agak panjang dan hanya akan mengawan beberapa kali setahun pada usia empat atau lima tahun.

Menariknya, sifut Achatinella apexfulva berbeza dengan spesies sifut lain yang selalu digambarkan sebagai haiwan perosak tanaman.

Sebaliknya sifut tersebut banyak membantu dalam proses penanaman pokok dengan memakan kulat pada daun, sekali gus melindungi pokok daripada penyakit.

"Bagaimanapun, penduduk Hawaii pada waktu itu tidak menyedari

kepentingan sifut Achatinella apexfulva, malah tidak kisah sekali pun kepususan sifut tersebut dari hari ke hari," ujar Michael Hadfield, seorang ahli biologi invertibrata yang pernah menjalankan program sifut Achatinella apexfulva bersama produksi dokumentari, National Geographic.

Hadfield yang mula menjalankan kajian terhadap sifut pada tahun 1970-an mendakwa, populasi sifut di Hawaii mula diancam kepususan sekitar awal tahun 1980-an.

Namun, pada waktu itu, tiada langkah proaktif diambil oleh para saintis kerana merasakan sifut darat tidak mungkin akan pupus dan akan membuat sendiri secara semula jadi.

Sehingga hal populasi sifut Achatinella apexfulva semakin hancur, saintis mula memelihara sifut tersebut dengan membawanya ke makmal untuk pembiakan, namun tidak berjaya.

Panggilan George telah diberikan pada sifut tunggal itu, menyama dengan nama seekor kura-kura terakhir yang hidup di Pulau Galapagos, di Ecuador. Kura-kura tersebut yang diberi nama Lonesome George bagaimanapun mati pada tahun 2012 seawal berusia 102 tahun.

Lambang budaya

Kematian George, seekor sifut darat asli yang mendiami Pulau Hawaii ternyata telah memberi tumparan hebat buat penelidik, khusus ahli biologi kerana telah kehilangan khazanah asli yang tidak mungkin boleh ditemui lagi di dunia.

Berdasarkan cerita rakyat masyarakat asli Hawaii iaitu kaum

A Zool. Museum. Amsterdam.
Achatinella apexfulva
apicata Newcomb
Sandwich eil.
KULIT cangkerang sifut spesies Achatinella apexfulva yang dipercayai berusia lebih daripada 200 tahun dipamerkan di Muzium Armsterdam, Belanda.

- Merupakan sejenis haiwan yang mempunyai cangkerang tetapi tidak berkaki dan bergerak perlahan
- Merupakan haiwan daripada sekumpulan besar hidupan merangkumi sifut darat, sifut air tawar dan sifut air masin
- Walau pun sifut adalahnya dianggap sebagai haiwan perosak, namun sifut juga mempunyai banyak kepentingan kepada kehidupan manusia

- Sifut sungai dan sebahagian lagi sifut paya bakau dan juga sifut laut menjadi sebahagian sumber makanan manusia sehingga ke hari ini
- Sifut darat juga menjadikan antara sumber makanan terkenal seperti escargot di Perancis serta beberapa buah negara lain iaitu Filipina, Nigeria, Algeria, Italia, Vietnam dan Kembraja

- Cangkerang sifut cowrie pernah dijadikan mata wang suatu masa dahulu
- Lendir daripada sifut spesies Cornu aspersum dijadikan bahan utama bagi produk penjagaan kulit dan terkenal di Korea
- Sejenis sifut yang dikenali sebagai sifut cone adalah sangat beracun dan mampu membunuh manusia apabila disengat

Sifut gondang perosak utama tanaman padi

Menurut pakar entomologi dan juga penyelidik dari Universiti Putra Malaysia, Prof. Dr. Rita Muhamad Awang, sifut gondang mudah ditemui di kawasan sawah padi buah sahaja di Malaysia, bahkan di beberapa buah negara lain seperti Indonesia, Thailand, Filipina, Jepun dan Taiwan.

"Sifut gondang sebenarnya berasal dari Amerika Selatan iaitu Argentina dan Brazil," ujar Rita.

Menurutnya lagi, sifut gondang mula dibawa masuk ke Taiwan untuk dipelihara

di dalam akuarium, namun ia dibuang di merata-rata tempat apabila tidak diperlukan lagi sehingga menyebabkan populasi sifut merebak.

Sifut gondang mempunyai telur yang berwarna merah jambu terang dan akan bertukar menjadi merah jambu muda apabila sampai waktu menetas antara tujuh hingga ke 15 hari.

Sifut gondang dikatakan sebagai perosak utama padi kerana dengan hanya lapan ekor, sifut gondang sudah cukup untuk memusnahkan kawasan padi seluas satu meter persegi dalam tempoh 24 jam.

"Pembunuhan senyap ini mempunyai jangka hayat antara

tiga hingga ke lima tahun dan membesar dengan matang untuk mengawan dalam masa 75 hari hingga 90 hari," jelas Rita.

Dalam serangan terhadap padi, sifut gondang akan memakan anak padi sehingga ke pangkal pokok dan menyebabkan pokok padi tidak dapat pulih, malah serangan yang teruk boleh menjadikannya sehingga 93 peratus hasil padi.

Kawalan kimia dengan menggunakan racun makhluk perosak merupakan antara kaedah yang dilakukan bagi mengawal serangan sifut gondang seperti metaldehyde, niclosamide dan niclosamide-olamine.